

Jørgen Frantz Jacobsen:

UPPBOÐSSØLAN HJÁ SKIBSTED

Hildið verður nú áfram við frásøgnini hjá Jørgen Frantz. Hetta er eisini ein søga um handilin hjá Skibsted

5. partur

Hesin partur verður eisini eitt íkast til søguna hjá Andreas Ziska, ið tók fyrsta stigið at istovna Skipafelagið Føroyar.

Myndir í hesi grein eru tekningar hjá sváginum, Kristin í Geil, úr bókini *Tórshavn – lív og vøkstur* eftir Andreas Ziska

Ziska arbeidði eina tíð hjá Skibsted, ein av gomlu handlunum í Havn, sum var úti í Tinganesi. Hann skrivaði eisini søguna hjá handlinum í bókini *Føroyar undir fríum handli í 100 ár*, sum kom út í 1955.

Skibsted byrjaði longu í 1844 at gera fiskiskapsroyndir undir Føroyum við teirri treyt, at hann nýtti føroyingar, og at teir vóru løntir eftir skipaðum reglum.

Hetta gekk tó ikki væl. Afturfyri fekk hann handilsloyvi 1856, og hevði hann handil í eini 50 ár. Men fólkaatkvøðan um banning av friari rúsdrekkasølu fekk eigan, sum nú kallaðist Adolfs enke, at steingja handilin í 1908. Alt í handlinum varð selt á uppboði.

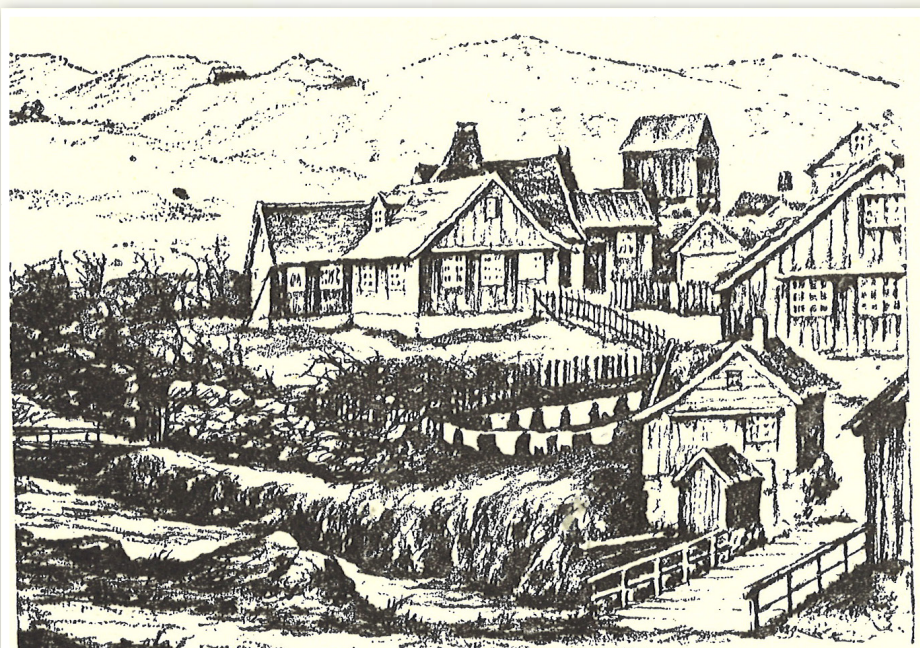
M.a. hesum greiðir Jørgens Frantz Jacobsen frá í hesum partinum um systkina-barnið, Carl Johan Bech, kallaður Carli.

Uppboðssølan

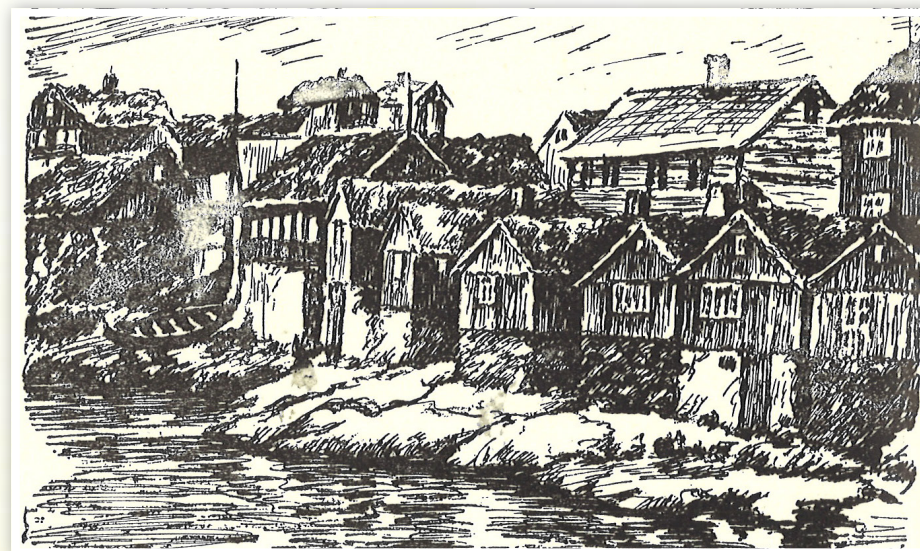
I begyndelsen af 1908 var den store auktion, hvormed Skibsted afsluttede sin lange glørværdige virksomhed. Denne tragiske begivenhed var festlig som et gravøl. Carli og Otto var sat i virksomhed og skrev skoledrengeflittigt ved et bord, mens auktionen foregik. Det mørke lokale var fyldt med folk. Inde i det aftenoplyste kontor sad min bedstefader Clement og regnede med vældige talkolonner. Jeg havde dengang kun en svar anelse om det, men følte dog, at det var sin livsvirksomheds bo den gamle mand her hjalp med til at opføre. Indtil de for allersidste gang slukkede lamperne i det gamle købmandskontor og i A.W. Skibsteds Efterflg's Handel.

Spælið hjá pápa Jørgen Frantz

I tiden efter den store auktion sad min far hjemme og anvendte megen af sin tid på at lave den store korvet Fyen. Carli fulgte dette arbejde med megen intens interesse og fik at vide hvad alle disse forskellige dele af et skib hed, såsom mærs, røst, vanter, barduner, stag etc. etc., og det er muligt, at hans store lyst til at blive sømand blev næret herved. Far var meget fingernem og dygtig til at snitte, og Carli har også på det punkt lært af ham. I virkeligheden blev det en af hans almindeligste fritidsbeskæftigelser, og altid var det skibe. Carlis drengetid har

Gamla amtmanhúsið, Quillingsgardur, Lagahúsini og brýr um Havnará

Undir Kjallara

Gongin sæð heimeftir og úteftir

således i høj grad været præget af far, der selv var så entusiastisk i al drengeleg. Vel at mærke, når denne var militær eller maritim.

Indianerleg var noget han foragtede, og spejderliv brød han sig heller ikke om. Det gjorde derimod Carli. Han holdt meget af indianere og var selv høvdingen blandt de indianersoldater, far havde foræret ham sammen med de tinsoldater.

Denne indianerleg lod sig så dejlig opføre i Thorshavns omegn. Et lejrball kunde laves, en fredspibe ryges osv. Særlig holdt han af at lave buer og pile, og her er begyndelsen til hans jagtmani. Det var netop på denne tid, at han altid var på færde med dette primitive våben. Han holdt også af at indfange heste ude i haugen og ride på dem – efter hvad han selv fortalte. Jeg var dengang endnu for lille til at deltage i hans fritidsleg, når den ikke netop foregik på de nærmeste træer.

Det år 1908 var jeg i København med min far.

Dreingjalív á Skálatrøð

Høsten 1908 var der »foreningsmani« over Carli og hans kammerater. Ude på tante Bines trø holdt de prøve over dem, der skulde optages. Hans Valdemar der imidlertid var opdukket i Thorshavn, kunde ikke bestå prøven, da han ikke turde hoppe ned af stenen på Skåletrø. Det var første gang, jeg så de senere hyppige kampe med træ-sabler.

I disse lege figurerede også Finsens sønner. Gut og Olaf Joensen har vist også været med. Kis var på det tidspunkt allerede rejst ud. I august 1908, den dag din fars forretning brændte – var han ombord på Hans Egede som skibsdreng. Vinteren 1908-9 kom Vilhelm Joensen, den ældste af de sønner, hjem som udlært styrmand fra Viking. Han bar til tider en meget fin uniform. (Teir vóru synir Amaliu og Grønlands Johan).

Foruden at Carlis friluftsliv i disse år (1906-10), da han var i alderen 10-14 år bestod i at lege med andre drenge (»foreninger«, fodbold, spejderliv), gik han også sine egne veje, til dels sammen med Otto. Han havde som allerede omtalt, stor sans for eventyrlig hygge og lagde megen fantasi for dagen. Oppe under taget i onkel Frants' høhus havde han i høet udboret sig et smugkabinet med udsigt gennem det lille vindue i østgavlen. Ingen anede dette, allermindst onkel Frants eller nogen af hans pappenheimere. Jeg var der engang imellem under frygtelig trussel mod at sladre. Dér sad bæstet og røg! Han og Otto havde også et guddommeligt kabinet i